

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Współczesne dialekty języka polskiego - ćwiczenia		8.0.13970	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Języka Polskiego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia polska	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Róża Wosiak-Śliwa, profesor uczelni; prof. dr hab. Marek Cybulski; dr hab. Ewa Badyda, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Ćw. audytoryjne		15 godzin - udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		10 godzin - praca własna w bibliotece;	
zajęcia w sali dydaktycznej		10 godzin - samodzielna analiza wybranego tekstu gwarowego;	
Liczba godzin		15 godzin - przygotowanie mapy gwarowej.	
Ćw. audytoryjne: 15 godz.		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2024/2025 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Dyskusja - Gry symulacyjne - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Praca w grupach - prezentacja multimedialna 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - Pisemna analiza tekstu gwarowego. - wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • czynnego udziału w ćwiczeniach audytoryjnych, systematycznego przygotowywania w formie ustnej i/lub pisemnej zagadnień wskazanych przez prowadzącego (40%); • pisemnego zaliczenia na podstawie przygotowanej w domu pracy praktycznej - analizy wskazanego przez prowadzącego współczesnego tekstu gwarowego (60%). 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia	czynny udział w zajęciach	prace śródsesemtralne	praca zaliczeniowa
	Wiedza		
K_W07	+	+	+
	Umiejętności		
K_U05	+	+	+
K_U07	+	+	+
	Kompetencje społeczne		
K_K02	+	+	+
K_K05	+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

brak

B. Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu fonetyki, fleksji, słowotwórstwa i składni w ujęciu synchronicznym i diachronicznym.

Cele kształcenia

Zdobycie wiedzy praktycznej z zakresu znajomości dialektów i gwar polskich, oraz ich współczesnego funkcjonowania w Polsce, za granicą i w przestrzeni internetowej.

Treści programowe

Problematyka ćwiczeń audytoryjnych:

Analiza wybranych tekstów dialektalnych pisanych i mówionych, rozpoznawanie cech fonetycznych (zróżnicowanie polszczyzny w zakresie fonetyki międzywyrazowej, realizacja samogłosek i/y, współczesna artykulacja samogłosek tzw. ścieśnionych, wymowa samogłosek nosowych, istota mazurzenia, mieszania szeregów i kaszubienia, zróżnicowanie w zakresie artykulacji spółgłosek wargowych miękkich, spółgłoski tylnojęzykowe miękkie i ich współczesna realizacja), morfologicznych (np. wybrane dialektalne sufiksy słowotwórcze i fleksyjne rzeczowników, przymiotników i czasowników) i składniowych; rozpoznawanie na podstawie poznanych procesów językowych głównych dialektów polskich; pełna analiza wybranych współczesnych tekstów gwarowych; analiza zjawisk bilingwalnych, interferencji; krytyczna ocena zjawisk stylistycznych związanych z użyciem gwary.

Wykaz literatury**Literatura podstawowa:**

Karol Dejna, Dialekty polskie, Warszawa 1997.

Kazimierz Nitsch, Wybór polskich tekstów gwarowych, Warszawa 1960.

Zenon Sobierajski (red.), Teksty gwarowe i folklor z różnych stron Polski, Poznań 1991.

Stanisław Urbańczyk, Zarys dialektologii polskiej, Warszawa 1967 (lub wyd. nast.).

Encyklopedia języka polskiego, pod red. Stanisława Urbańczyka, wyd. 2, Wrocław 1991.

Kompendium internetowe: www.gwarypolskie.uw.edu.pl**Literatura uzupełniająca:**

Antropologia słowa. Zagadnienia i wybór tekstów, oprac. G. Godlewski, A. Mencwel, R. Sulima, Warszawa 2004.

Janusz Anusiewicz, Lingwistyka kulturowa. Zarys problematyki, Wrocław 1995.

Stanisław Dubisz (red.), Język polski poza granicami kraju, Opole 1997 (wybrane artykuły m.in. H. Karaś, Z. Sawaniewskiej-Mochowej i J.

Mędelskiej, Z. Gałęckiego).

Etnolingwistyka a leksykografia. Tom poświęcony Profesorowi Jerzemu Bartmińskiemu, red. nauk. W. Chlebda, Opole 2010.

Jadwiga Kowalik, Regionalizmy leksykalne w mowie mieszkańców Krakowa, [w:] Studia nad polszczyzną mówioną Krakowa, cz. 2, Kraków 1984

Marian Kucala, Terytorialne zróżnicowanie polszczyzny, [w:] O zagrożeniach i bogactwie polszczyzny, red. J. Miodek, Wrocław 1995, s. 163-169.

Marian Kucala, O słownictwie ludzi wyzbywających się gwary, „Biuletyn PTJ” XIX, 1960, s. 141-156.

Marian Kucala, Hiperdialektyzacja, [w:] Z polszczyzny historycznej i współczesnej, red. T. Ampel, Rzeszów 1997, s. 28-34.

Halina Pelcowa, Pokoleniowość i sytuacyjność – dwa istotne czynniki różnicowania się języka mieszkańców współczesnej wsi, [w:] Gwary dziś. T. 3.

Wewnętrzne zróżnicowanie języka wsi, red. J. Sierociuk, Poznań 2006, s. 139-153.

Janusz Rieger, Język polski na Wschodzie, [w:] Współczesny język polski, pod red. J. Bartmińskiego, Warszawa 2001.

wybrane hasła w: Język kaszubski. Poradnik encyklopedyczny, red. J. Treder, wyd. 2., Gdańsk, 2006.

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W07

K_U05, K_U07

K_K02, K_K05

Wiedza

K_W07

Student:

- zna, rozumie i stosuje zaawansowane metody analizy językoznawczej w swoich badaniach w celu rozpoznania procesów językowych w tekstach gwarowych, rozróżniania sposobów mapowania zjawisk gwarowych,

scharakteryzowania cech językowych dialektów polskich przy wykorzystaniu historii polskiej dialektologii (K_W07).

Umiejętności

K_U05, K_U07

Student:

- posiada pogłębione umiejętności badawcze z zakresu współczesnej dialektologii, obejmujące analizę różnorodnych tekstów gwarowych, uogólnienie wyników badań, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów (K_U05);
- potrafi wyszukiwać w różnych źródłach wiadomości nt. dialektologii współczesnej, selekcjonować je i porządkować; prezentować wyniki swoich poszukiwań (K_U05);
- proponuje sposoby mapowania zjawisk gwarowych (K_U05);
- analizuje i weryfikuje wybrane teksty gwarowe (K_U05);
- formułuje wnioski na podstawie analizy tekstów gwarowych (K_U05);
- porównuje cechy językowe polskich dialektów (K_U05);
- potrafi organizować i kierować zespołowymi badaniami językoznawczymi z zakresu dialektologii (K_U07).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K02, K_K05

Student:

- potrafi weryfikować przyswajane treści językoznawcze z zakresu współczesnej dialektologii polskiej oraz docenia wartość posiadanej wiedzy w rozwiązywaniu różnorodnych problemów (K_K02);
- aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego, literackiego i językowego regionu, kraju i Europy (K_K05);
- rozumie potrzebę dbania o dziedzictwo językowe i docenia jego wagę dla zachowania tożsamości narodowej (K_K05);
- propaguje odpowiednie wzorce zachowań językowych (K_K05);
- potrafi pracować samodzielnie i w grupie (K_K05);
- samodzielnie podejmuje proste działania badawcze (poszukiwanie śladów dawnych procesów językowych we współczesnych gwarach) (K_K05).

Kontakt

roza.wosiak-sliwa@ug.edu.pl